

Status i Ås kommune i dag – reisevaner, trafikksikkerhet og tilfredshet

For å kunne vurdere hvordan arbeidet med tilrettelegge for mer sykling og gange virker, er det nødvendig å ha et grunnlag. I dette kapitlet presenteres derfor en oversikt over eksisterende infrastruktur, tall fra ulike reisevaneundersøkelser, samt ulykkestall for syklister og fotgjengere og tilfredshet blant disse med forholdene i Ås.

Sykkel- og gangandel: Reisevaneundersøkelser

Sammenlignet med nabokommuner i Follo, har Ås en relativt høy sykkelandel, mens gang-andelen er ganske lik øvrige sammenlignbare kommuner. Noe av grunnen til dette kan tilskrives plasseringen av Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) i Ås tettsted, med mange studenter som sykler mye. Det er likevel et stort potensial for mer sykling og gange, siden nærmere halvparten av korte reiser (under 3 km) foretas med bil. Sykkel- og gangandelen har vært relativt stabil de siste 10 årene.

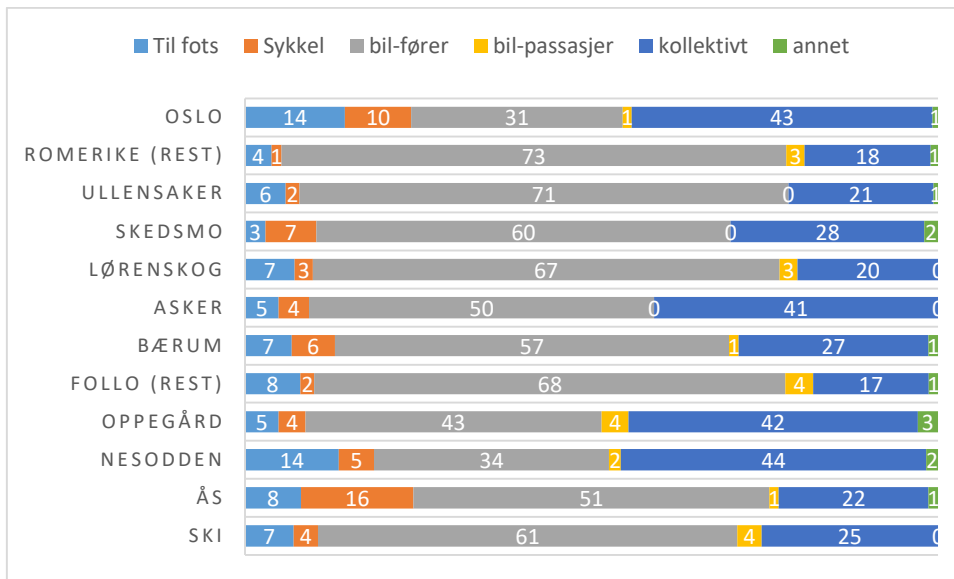
De mest oppdaterte tallene for reisemiddelfordeling for Ås har vi fra siste [nasjonale reisevaneundersøkelse \(NRVU\)](#) fra 2013/2014, som er den mest omfattende transportundersøkelsen i Norge blant personer over 13 år. For Ås er tallene for reisemiddelfordeling for ulike reiselengder og antall gjennomsnittlige turer per person (fra 18 år og oppover) for 2013-2014 vist i tabell 5.1 under. På grunn av lav utvalgsstørrelse for Ås kommune, er det knyttet en del usikkerhet til disse tallene, som kan ha en feilmargin på flere prosentpoeng. Dette gjelder spesielt der tallene er brutt ned på reiselengder, der lavt utvalg får enda større utslag.

Tabell 5.1. Reisemiddelfordeling for Ås 2013/2014 (NRVU) (Rambøll 2016).

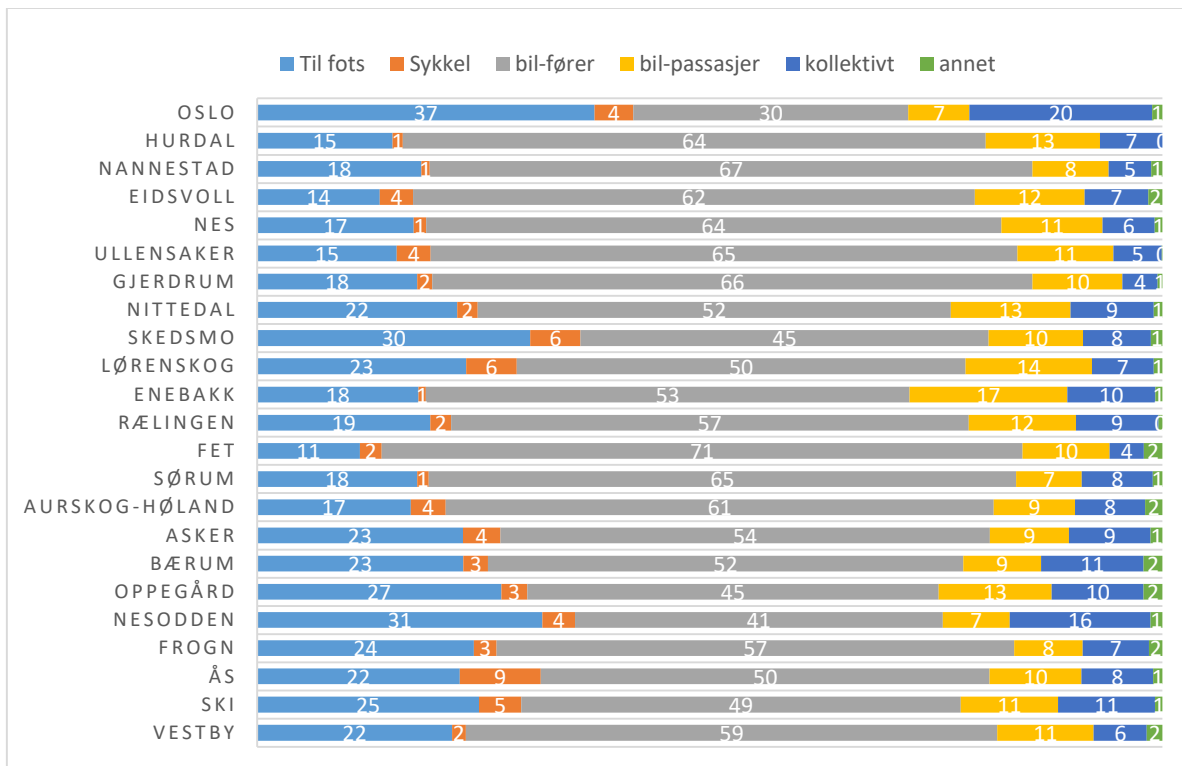
Dagens reisemiddelfordeling Ås	Alle reiser	Reiser under 3 km	Reiser mellom 3 og 6 km	Reiser over 6 km
Bilfører	57,00 %	47,04 %	71,33 %	64,14 %
Bilpassasjer	6,80 %	4,91 %	2,80 %	9,98 %
Kollektiv	3,52 %	0,17 %	3,50 %	7,21 %
Gange	23,61 %	34,35 %	18,18 %	13,49 %*
Sykkel	8,21 %	13,03 %	3,50 %	3,88 %

**Gangandelen over 6 km er høy fordi også gåturer som friluftsliv og mosjon er tatt med i statistikken.*

Sammenlignet med andre Follokommuner bruker en større andel av de bosatte i Ås sykkel både til arbeid og til andre formål, se fig. 5.1 som viser arbeidsreiser og fig. 5.2. som viser alle andre reiser under. Det understrekes at det er en feilmargin på flere prosentpoeng for de små kommunene.

Figur 5.1 Arbeidsreiser: Hovedtransportmiddel for bosatte i Akershus (bosatte, arbeidsreiser fra bopel 2013/14) (TØI 2015).

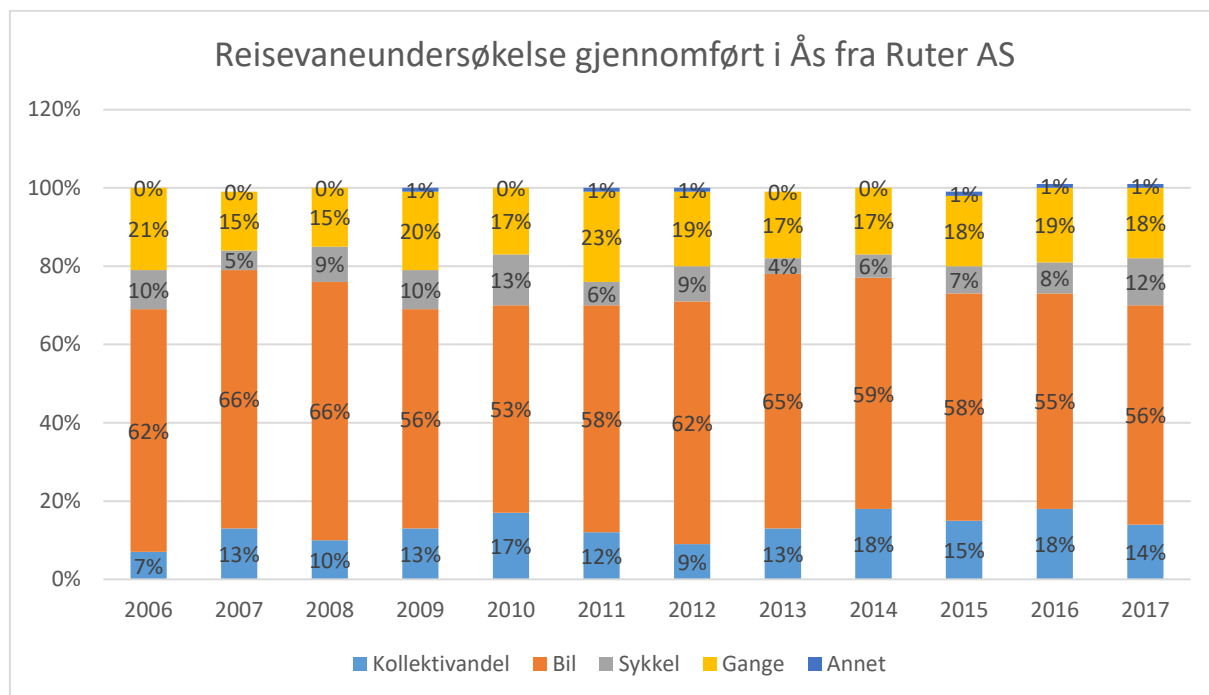

Figur 5.2. Reisemiddelfordeling alle andre formål en arbeidsreiser (reiser foretatt av bosatte ulike kommuner 2013/14) (TØI 2015).

Siste RVU viste at på nasjonalt nivå blir ett av fire barn kjørt til skolen. Mange barn blir også kjørt til og fra fritidsaktiviteter (omkring 70 %), spesielt sports- og treningsaktiviteter, og til og fra andre forenings- og organisasjonsaktiviteter (NTP 2017). Vi har ikke tall for Ås per i dag på dette feltet.

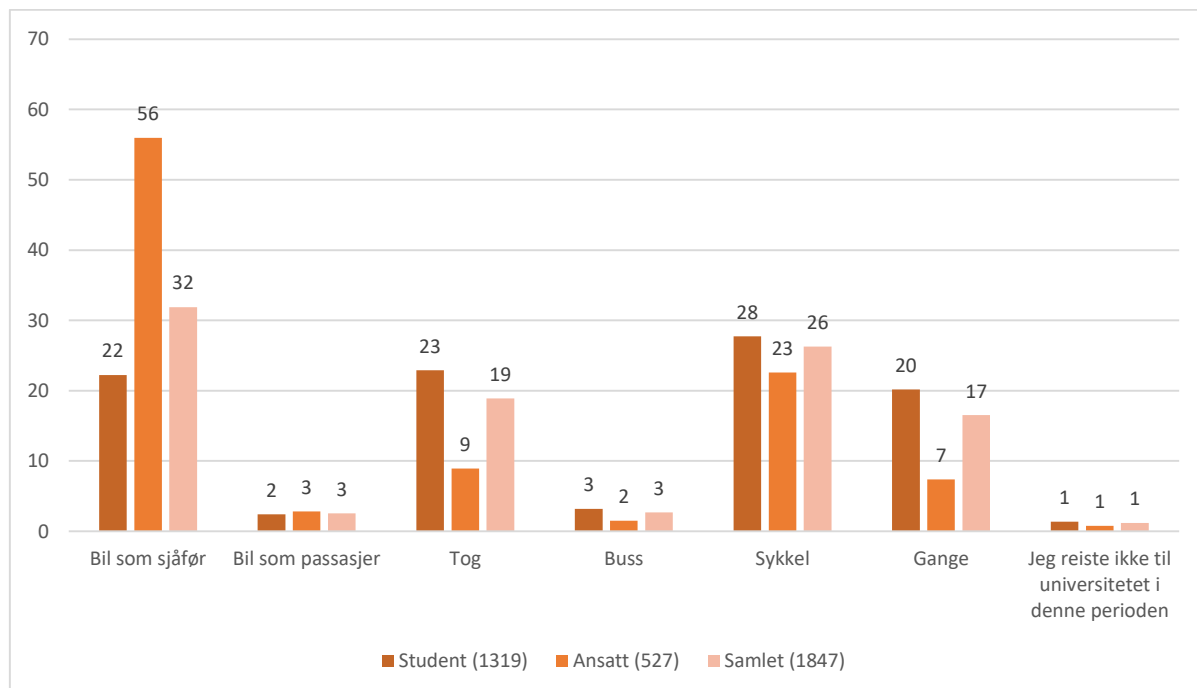
Ruter As gjennomfører årlig reisevaneundersøkelser i Oslo og Akershus, der det stilles spørsmål om reisene dagen i forveien, se fig. 5.3. For Ås er det en ganske stor feilmargin, grunnet lavt antall

respondenter, kun mellom 80 og 100 intervjuer i året mellom 2006 og 2015, men en økning til rundt 200 intervjuer i 2016 og 2017. Resultatene gir likevel nyttig informasjon om trender i utviklingen.

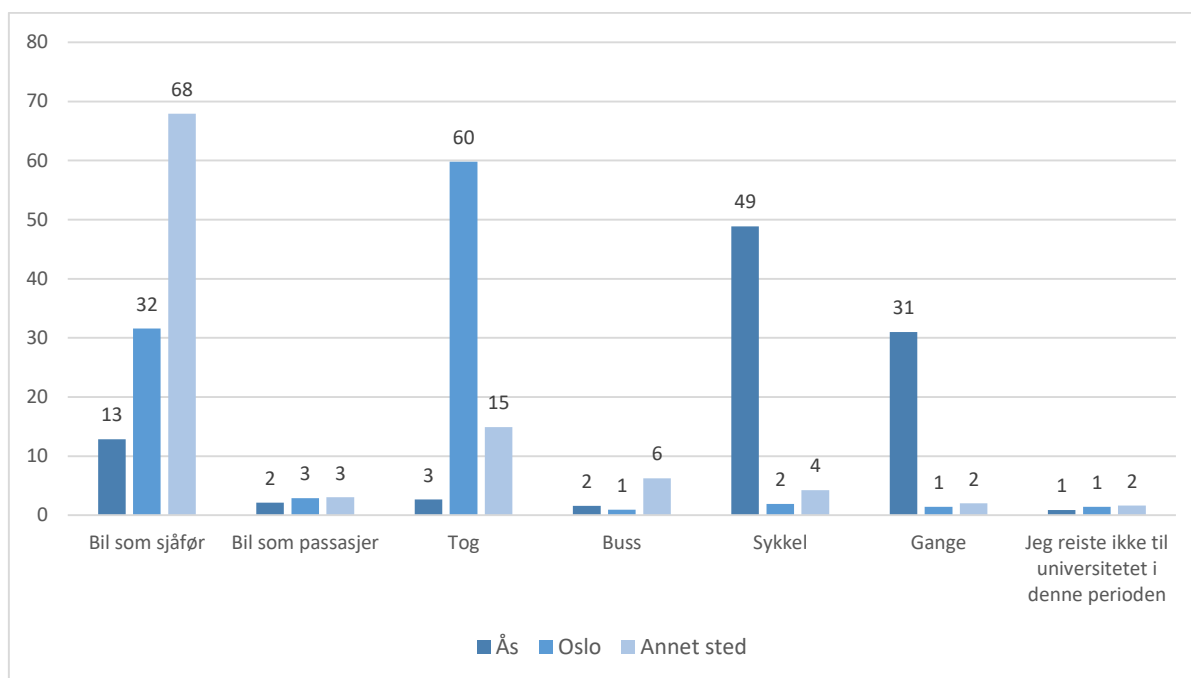

Figur 5.3. Resultater fra Ruters reisevaneundersøkelse i Ås (tall fra Ruter 2017).

Transportøkonomisk institutt (TØI) og NMBU gjennomførte i 2015 en reisevaneundersøkelse blant studenter og ansatte på NMBU i forbindelse med delesykkel-prosjektet Bygdebike. Studentene sykler og går mer enn de ansatte, og bosatte i Ås er naturlig nok de som bruker sykkel og beina mest som transportmiddel til NMBU (se fig. 5.4 og 5.5).

Figur 5.4. Reisevaneundersøkelse NMBU 2015: Hvordan reiser du vanligvis til universitetet i månedene april til juni? Student, ansatt, samlet. Prosent. (TØI 2016a).

Figur 5.5. Hvordan reiser du vanligvis til universitetet i månedene april til juni? Etter bosted. Prosent. (TØI 2016).

Manuelle tellinger av fotgjengere og syklister våren 2017

Tellinger av antall syklister og fotgjengere målt på et bestemt punkt av en strekning er viktig å gjennomføre for å kunne dimensjonere gang- og sykkelanlegg riktig, jf. Statens vegvesens vegnormal.

I april 2017 gjennomførte Ås kommune manuelle tellinger av fotgjengere og syklister i Ås sentrum og på Vinterbro. Studenter gjennomførte tellingene på strategiske steder i morgen- og ettermiddagsrushet (07-09 og 15-17). I Ås sentrum ble trafikken på G/S-veien ved Rådhusparken (vest) og ved Ås vgs. (øst) telt. På Vinterbro talte man ved tre punkter på G/S-veier/bro rundt rundkjøringen ved Vinterbrosenteret. Det betyr at for Vinterbro kan en del trafikanter være telt flere ganger, slik at tallet kan være høyere enn realiteten. Det ble telt to dager på hvert punkt for å få et snitt. Under framkommer avrundede snitt-tall i maksimaltiden:

Tabell 5.2. Snitt-tall tellinger av syklister og fotgjengere i Ås, april 2017.

Sted	Vinterbro		Ås sentrum vest		Ås sentrum øst	
Tidsrom	Syklister	Fotgjengere	Syklister	Fotgjengere	Syklister	Fotgjengere
07.30-08.30	10	40	150	150	175	250
15.30-16.30	30	70	200	250	145	230

Trafikksikkerhet: Politimeldte ulykker

Den eneste tallfestede informasjonen om trafikkuulykker vi har er politimeldte ulykker. I fig. 5.8 vises politimeldte ulykker der syklister og fotgjengere er drept eller skadet de siste 12 årene. Det ser ut til å være en nedadgående trend siste fem år. En utfordring med statistikken er at singelulykker blir sjelden politirapportert, og det samme vil kunne være tilfellet for mindre alvorlige ulykker. Dette betyr at det er mørketall som ikke framkommer i statistikken under. En måte å få bedre oversikt over ulykker med myke trafikanter er å få statistikk og informasjon fra legevakt og sykehus. Dette har vi ikke i Ås per i dag.

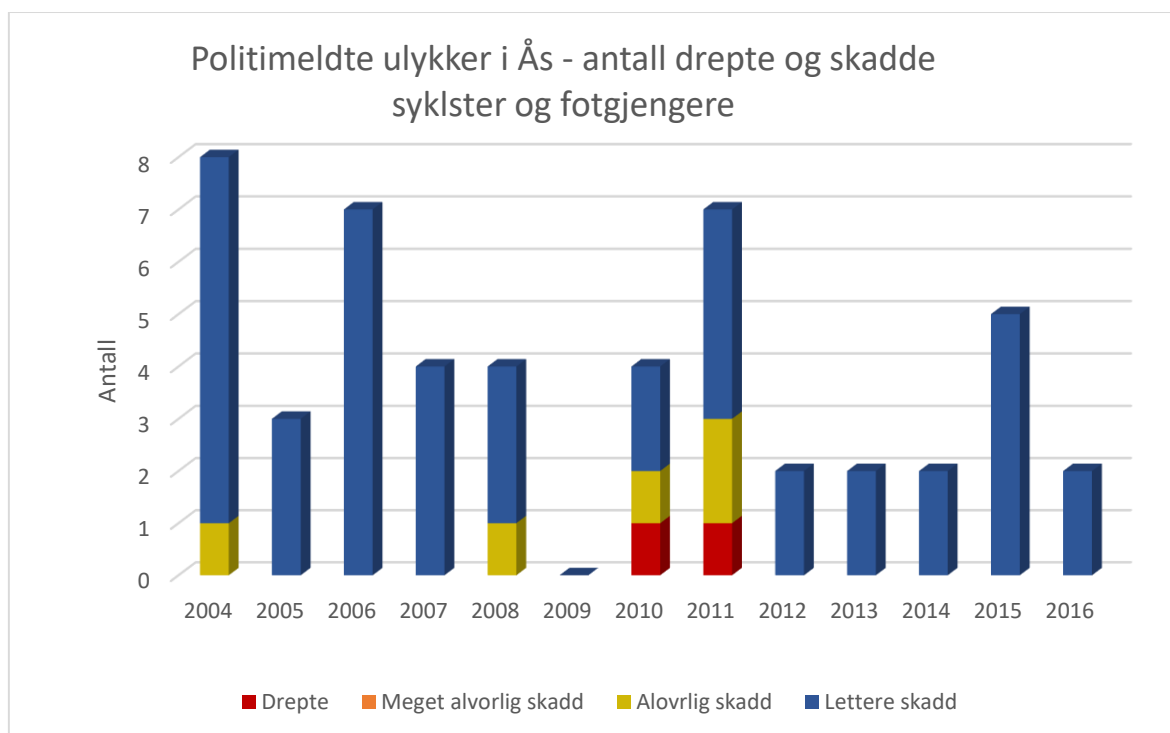
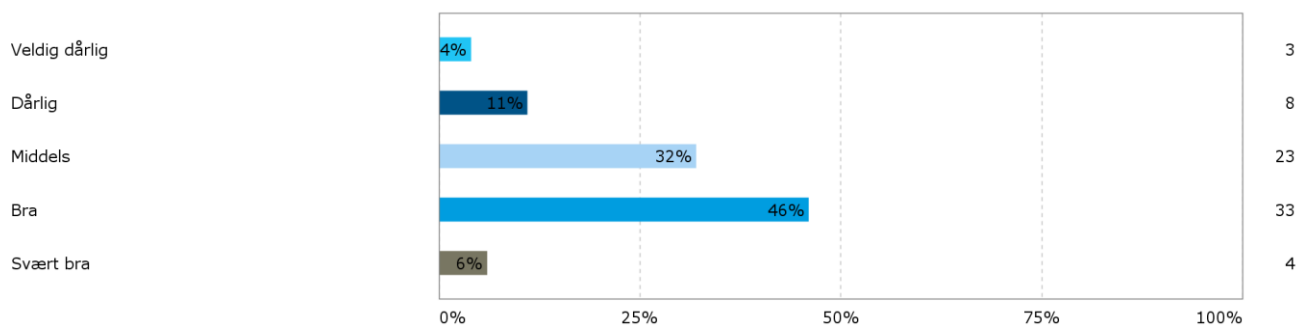

Fig. 5.8. Utvikling antall drepte og skadde syklister og fotgjengere i Ås kommune. Politimeldte trafikkulykker. (Politiet i Follo 2017)

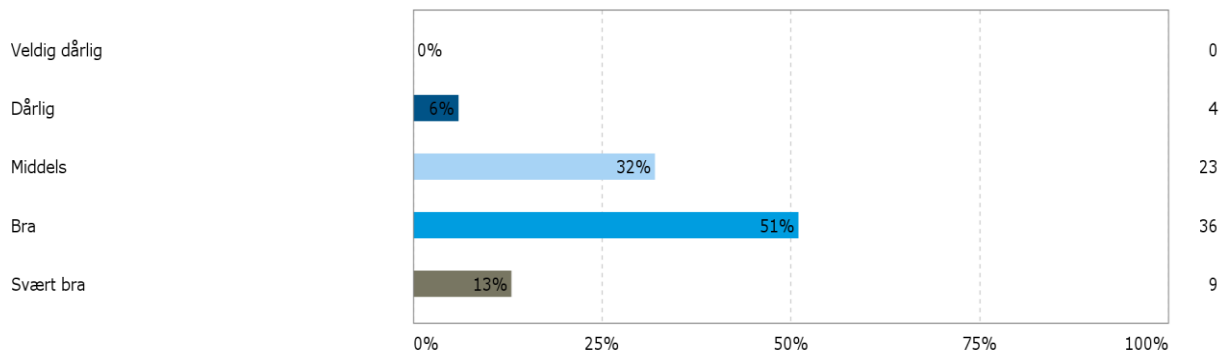
5.5. Tilfredshet og opplevd trygghet blant syklister og fotgjengere - resultater fra spørreundersøkelse Sykle til jobben

I etterkant av Sykle til jobben-kampanjen som ble gjennomført i Ås kommune våren 2017, ble deltakerne bedt om å svare på en spørreundersøkelse. Noen av resultatene som angår syklister og fotgjengeres tilfredshet er vist under. På grunn av måten respondentene er valgt ut på, og størrelsen på utvalget (ca 60 personer), er ikke dette en statistisk holdbar undersøkelse, men den gir et inntrykk av respondentenes tilfredshet. De fleste er godt og middels godt fornøyde med standarden på gang- og sykkelanlegg og hvordan de opplever å være syklist/ fotgjenger i Ås. Antall besvarelser står til høyre for hvert diagram.

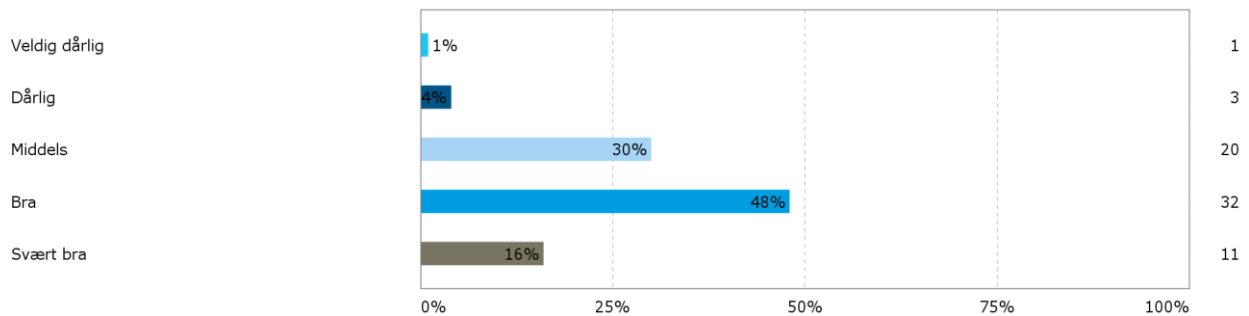
Hvor tilfreds er du med følgende faktorer? - Standard på veianlegg for sykling - sykkelfelt

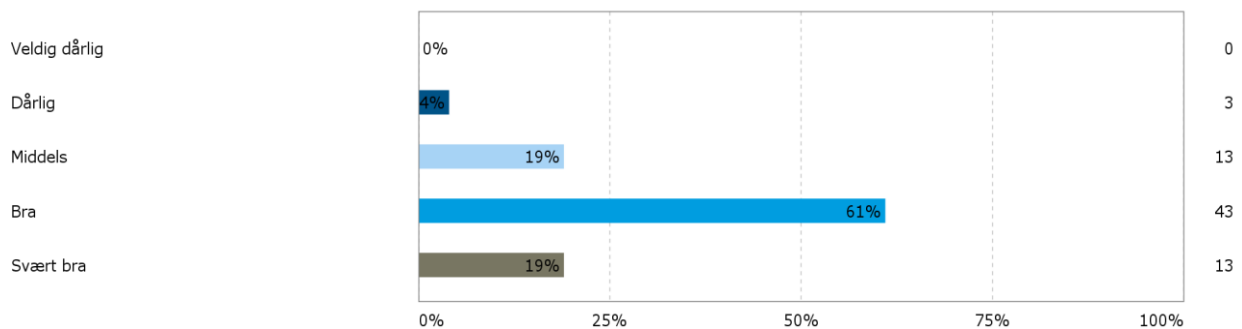
Hvor tilfreds er du med følgende faktorer? - Sykle i kommunen/byen

Hvor tilfreds er du med følgende faktorer? - Standarden på veianlegg for fotgjengere (gangvei, fortau, gang- og sykkelvei)

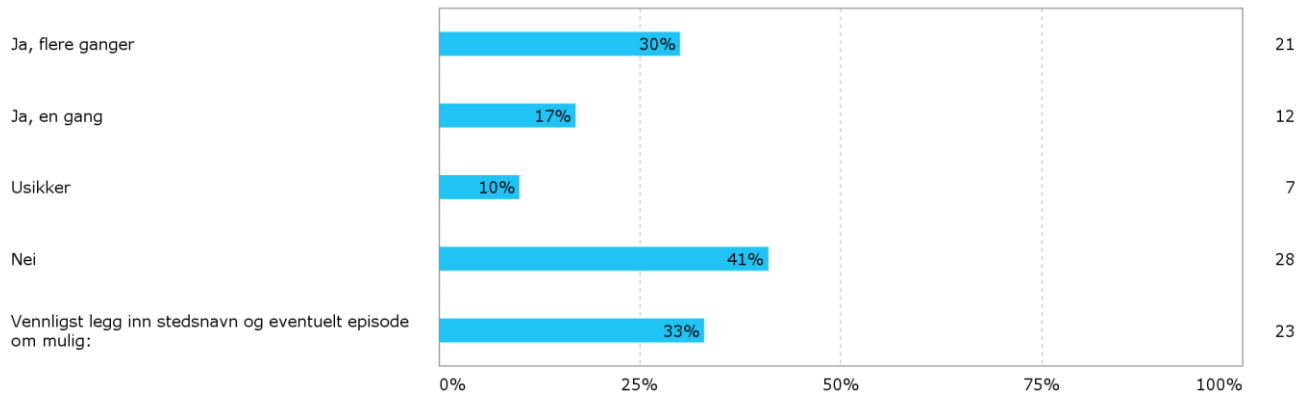

Hvor tilfreds er du med følgende faktorer? - Gå/være fotgjenger i kommunen/byen

I undersøkelsen svarte også respondentene på om de hadde opplevd utrygge situasjoner den siste tiden. For å få flere til å sykle og gå, er det viktig at fotgjengere og syklister føler seg trygge i trafikken. Selv om det ikke nødvendigvis er rapportert ulykker på en strekning, kan den oppleves som usikker/utrygg og dermed hindre trafikanter i å gå eller sykle. Nærmere halvparten av respondentene sier de har opplevd en eller flere utrygge situasjoner som syklist. Tallet er lavere for fotgjengere.

Har du i den siste tiden opplevd en utrygg situasjon som syklist?

Har du den sist tiden opplevd en utrygg situasjon som fotgjenger?

